

Basiskartlegging og vurdering av hekkebiotoper

- Slevdalsvann naturreservat

Bjarne Oddane og Knut Børge Strøm

Basiskartlegging og vurdering av hekkebiotoper

- Slevdalsvann naturreservat**

Ecofact rapport: 342

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Oddane, B og Strøm K. B. 2014. Basiskartlegging og vurdering av hekkebiotoper - Slevdalsvann naturreservat Ecofact rapport 342, 15 s.
Nøkkelord:	NiN-kartlegging, Vest-Agder, Lista, fugl
ISSN:	1891-5450
ISBN:	978-82-8262-340-7
Oppdragsgiver:	Miljødirektoratet
Prosjektleder hos Ecofact:	Bjarne Oddane
Samarbeidspartnere:	
Prosjektmedarbeidere:	Knut Børge Strøm
Kvalitetssikret av:	Roy Mangersnes
Forside:	Gjerder hindrer opprettholdelse av våtbeiter. Foto: Bjarne Oddane

www.ecofact.no

INNHOLD

1 FORORD	1
2 INNLEDNING	2
3 METODE	3
3.1 NIN-KARTLEGGING.....	3
3.2 HEKKEFUGLTAKSERING	3
4 RESULTAT.....	4
4.1 NIN-KARTLEGGING.....	4
4.2 HEKKEFUGLTAKSERING	5
5 LITTERATUR	8
VEDLEGG	9

1 FORORD

Miljødirektoratet har på oppdrag av Miljøverndepartementet utarbeidet et forslag til nasjonal plan for restaurering av våtmark i 2012. Deler av denne planen ønskes oppstartet i 2013. I denne forbindelse har Ecofact fått i oppdrag å utføre en NIN-kartlegging av Slevdalsvann naturreservat og en undersøkelse av egnet hekkeareal for ulike fuglegrupper som finnes, eller har funnes, stabilt forekommende i reservatet. Kontaktperson hos oppdragsgiver har vært Gunn Frilund.

Sandnes
15. mars 2014

Bjarne Oddane

2 INNLEDNING

Slevdalsvann naturreservat har store verdier som først og fremst tilknyttet fugl, og er en svært viktig og kjent lokalitet i Listaområdet. Reservatet hadde opprinnelig et ca. 200 daa stort vannareal, men etter senkninger, utfyllinger og dreneringer, har vannet fått en akselererende gjengroing. Det er nå om lag 2,5 daa åpent vannspeil tilbake, og det er et stort behov for å øke vannspeilets areal, samtidig som man også ivaretar verdiene for kjerrsangere og andre arter tilknyttet takrørskog.

Basiskartlegging av naturverdier i verneområdene i h.h.t. Naturtyper i Norge, NIN-systemet, er et viktig tiltak for å nå målsetningen om en kunnskapsbasert forvaltning som fremmer eller ivaretar verneformålet. Innsamlet data skal kunne anvendes i praktisk forvaltning, til arealstatistikk mv. I dette prosjektet skal kartleggingen benyttes direkte som et måleinstrument, siden den skal inngå som del av en forundersøkelse forut for restaurering av våtmarkssystemet, siden en viktig del av NIN også beskriver naturtypenes tilstand. Samtidig skal det gjøres vurderinger på de ulike naturtypenes egnethet som hekkebiotop for utvalgte arter.

3 METODE

3.1 NIN-kartlegging

Hele Slevdalsvann naturreservat ble kartlagt etter beskrivelsessystemet Naturtyper i Norge (NIN). Åpent vannareal og nakent fjell er unntatt kartleggingen, men ble angitt på kart som landform, hovedtypenivå. Øvrige naturtyper ble så langt det er mulig, kartlagt til natursystem, grunntype. For hvilke tilstandsvariabler som ble benyttet henvises det til vedlegg 1. For å kunne utføre feltarbeidet i hekkesesongen ble det av Fylkesmannen i Vest-Agder gitt dispensasjon fra verneforskriften. Siden Slevdalsvann naturreservat overlappes delvis av Lista Flyplass måtte det en sikkerhetsklarering til for å bevege seg innenfor det området.

Alle registrerte naturtyper ble avgrenset i felt på manuskart for senere å bli digitalisert. Kartdataene blir levert i SHAPE- og egenskapsdataene blir levert på fastsatt skjema (Excel).

3.2 Hekcefugltaksering

Opprinnelig skulle det gjennom dette prosjektet gjøres hekcefuglregistreringer innen reservatet slik at disse kunne koples direkte til de ulike naturtypepolygonene. Dette er imidlertid veldig arbeidskrevende og med tilgjengelig registreringstid lot dette seg ikke gjennomføre etter planen. Imidlertid har Norsk Ornitologisk Forening, Lister lokallag gjennomført tellinger gjennom flere tiår. Etter avtale med oppdragsgiver, har vi derfor brukt resultatene oppsummert i rapporten *Hekkende fugl i Slevdalsvannet Naturreservat – en historisk oppsummering med forslag til bevaringsmål* (Olsen 2014) til å vurdere de ulike naturtypenes egnethet som hekkeområde for fugl. Det ble imidlertid gjennomført en hekcefuglregistrering fra grensene til reservatet 6. mai 2013. Syngende hanner ble notert ned og det ble brukt play-back for å registrere vannrikser.

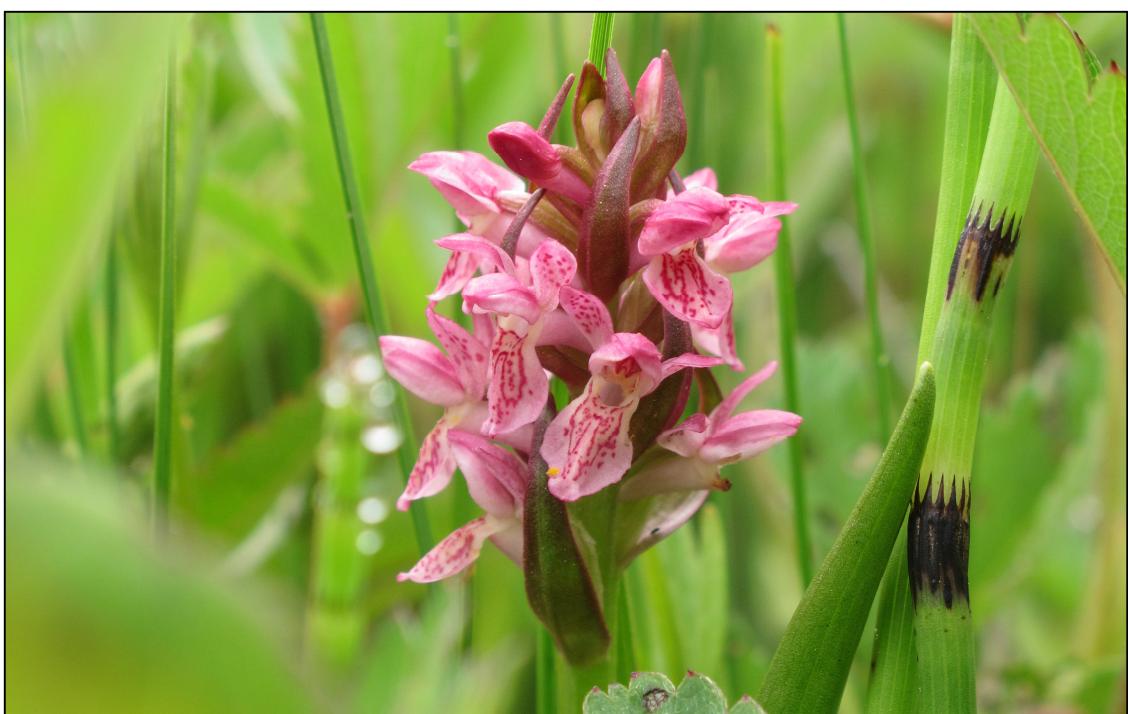
4 RESULTAT

4.1 NiN-kartlegging

Gjennom NiN-kartleggingen ble avgrenset 45 naturtypepolygon, fordelt på (etter hovedtype), kulturmarkseng 27, konstruert fastmark 7, åpen myrflate 7, åker og kulturmarkseng 6, konstruert ferskvannsbunn 3, eufotisk ferskvannsbløtbunn 2 og flommyr, myrkant og myrskogsmark 2. Polygonene er tegnet inn på figur 1. Dataene er levert som shape-filer med tilhørende excelark.

Figur 1. Avgrensingen av de ulike registrerte naturtypene er vist med rød linje.

Figur 2. Engmarihånd.

4.2 Hekkefugltaksering

De ulike hekkefuglene registrert av NOF, Lister Lokallag (Olsen 2014) er ført inn i tabell 2 med henvisning til de viktigste naturtypene samt en vurdering av egnetheten av naturtypen for den enkelte art.

Figur 3. Sivsanger er Slevdalsvanns tallrikeste hekkefugl. Den er i stor grad knyttet opp mot takrørskogen.

Art	NIN-type	Kartenvisning	Egnet/delvis egnet/uegnet m. potensial	Antall hekkende par (sistte årene)	Kommentar (Hvorfor delvis egnet/ikke egnet i dag, art kun sett (usikker hekking) etc.)
Krikland	Ferskvanssystem	VV/0002338-45	Egnet	1-2	Vansklig å registrer på grunn av hoy vegetasjon.
Stokkand	Ferskvanssystem	VV/0002338-45	Egnet	1-3	Vansklig å registrer på grunn av hoy vegetasjon..
Knekkand	Ferskvanssystem	VV/0002338-45	Egnet	0-1	Vansklig å registrer på grunn av hoy vegetasjon. Usikkert om den hekker (årlig).
Dvergdykker	Ferskvanssystem	VV/0002338-46	Egnet	0-2	Vansklig å registrer på grunn av hoy vegetasjon. Usikkert om den hekker (årlig).
Sivhauk	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-13	Egnet	1	Takrordominert.
Vannrike	Heloftsump	VV/0002338-44	Egnet	1-4	Takrordominert. Antallet er totalt for hele takrorområdet.
Vannrike	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-13	Egnet	1-4	Takrordominert. Antallet er totalt for hele takrorområdet.
Vannrike	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-20	Egnet	1-4	Takrordominert. Antallet er totalt for hele takrorområdet.
Vannrike	Konstruert elvebunn	VV/0002338-19	Egnet	1-4	Takrordominert. Antallet er totalt for hele takrorområdet.
Myrikse	Heloftsump	VV/0002338-44	Egnet	0-1	Problemat: takror i bestand. Antallet er totalt for reservatet
Myrikse	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-16	Egnet	0-1	Problemat: takror i bestand. Antallet er totalt for reservatet
Myrikse	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-39	Egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet
Trane	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-13	Delvis egnet	1	Området brukes som nungeplass. Gjorde kan være problematisk i forhold til vandrings med ungjene
Vipe	Heloftsump	VV/0002338-5	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing er problem. Vipen har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Vipe	Intermediær myrkant	VV/0002338-6	Delvis egnet	0-2	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing er problem. Vipen har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Vipe	Svak lågekulturmarskfukteng	VV/0002338-8	Delvis egnet	0-3	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing er problem. Vipen har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Vipe	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-16	Delvis egnet	0-4	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing er problem. Vipen har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Vipe	Heloftsump	VV/0002338-44	Delvis egnet	0-5	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing er problem. Vipen har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Enkeltekkasin	Heloftsump	VV/0002338-44	Delvis egnet	1-6	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Kulturmarskvåeng	VV/0002338-16	Delvis egnet	1-7	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Kalkrik myrflatefastmatte	VV/0002338-15	Egnet	1-8	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Svak lågekulturmarskfukteng	VV/0002338-31	Egnet	1-9	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Heloftsump	VV/0002338-5	Delvis egnet	1-10	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Intermediær myrkant	VV/0002338-8	Delvis egnet	1-11	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Enkeltekkasin	Intermediær myrkant	VV/0002338-6	Delvis egnet	1-12	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem
Storspove	Heloftsump	VV/0002338-5	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem. Storspoven har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Storspove	Intermediær myrkant	VV/0002338-6	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem. Storspoven har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Storspove	Svak lågekulturmarskfukteng	VV/0002338-8	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem. Storspoven har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Storspove	Svak lågekulturmarskfukteng	VV/0002338-21	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Gjengroing generelt et problem. Storspoven har hatt stor nedgang på Lista generelt.
Storspove	Heloftsump	VV/0002338-44	Delvis egnet	0-1	Antallet er totalt for reservatet. Området rundt den åpne vannlata. Gjengroing generelt et problem. Storspoven har hatt stor nedgang på Lista generelt.

Art	NN-type	Kartgrensing	Egen/definisjons egnet/uegnet hekkende par m. potensial	Antall hekkende par (sisté årene)	Kommentar (Hvorfor definisjonen er egnet i dag, art kun sett (usikker hekking) etc.)
Gresshoppesanger	Sand-, grus- og steinripp	VV0002338-1	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Svak lågkulturmartsfukting	VV0002338-8	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-12	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Kunstmarkseng-kant	VV0002338-9	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Sand-, grus- og steinripp	VV0002338-11	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Lægurkulturmartsfukting	VV0002338-14	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Svak lågkulturmartsfukting	VV0002338-21	Egnet	2-4	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Gresshoppesanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-13	Egnet	2-4	Søre del av polygonet. Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Sand-, grus- og steinripp	VV0002338-1	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Svak lågkulturmartsfukting	VV0002338-8	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-12	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Kunstmarkseng-kant	VV0002338-9	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Sand-, grus- og steinripp	VV0002338-11	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Lægurkulturmartsfukting	VV0002338-14	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Svak lågkulturmartsfukting	VV0002338-21	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Mysanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-13	Egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Rørsanger	Høytყtsump	VV0002338-44	Delvis egnet	1-2	Rundt dammen. Antallet er totalt for reservatet. Utforming fører til mindre egnet hekkeareal.
Rørsanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-20	Delvis egnet	1-2	Antallet er totalt for reservatet. Utforming fører til mindre egnet hekkeareal.
Rørsanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-13	Delvis egnet	1-2	Innøst og langs kanalen. Antallet er totalt for reservatet. Utforming fører til mindre egnet hekkeareal.
Rørsanger	Konstruert elvebunn	VV0002338-19	Egnet	1-2	Rundt dammen. Antallet er totalt for reservatet. Utforming fører til mindre egnet hekkeareal.
Sivsanger	Lægurkulturmartsfukting	VV0002338-14	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivsanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-20	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivsanger	Konstruert elvebunn	VV0002338-19	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivsanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-13	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivsanger	Høytყtsump	VV0002338-44	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivsanger	Kulturmartsvåteng	VV0002338-12	Egnet	220-250	Antallet er totalt for reservatet. I stor grad knyttet til tåkrøskogen
Sivspurv	Kulturmartsvåteng	VV0002338-12	Egnet	30-35	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Sivspurv	Kulturmartsvåteng	VV0002338-13	Egnet	30-35	Mest langs kanten. Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Sivspurv	Lægurkulturmartsfukting	VV0002338-14	Egnet	30-35	Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Sivspurv	Kulturmartsvåteng	VV0002338-20	Egnet	30-35	Mest langs kanten. Antallet er totalt for reservatet. Første gjenningsstadiet er gunstig for arten.
Skeggmeis	Høytყtsump	VV0002338-44	Egnet	0-3	

5 LITTERATUR

Olsen, K. S. 2014: *Hekkende fugl i Slevdalsvannet Naturreservat – en historisk oppsummering med forslag til bevaringsmål*. NOF Lister Rapport 1-2014

VEDLEGG

Vedlegg: Kartleggingsnivå og kilder til variasjon

Skala	Gruppe	Hovedtype	Grunntype	Tilstandsklasse	Prosjektklasse	Oppgittinnh.	Dominans
Landskapsdel	1 Elveløp			EL, Elveløpsform	BK Vannstandssentrer	X	Dominans
Landskapsdel	2 Innsjø	3 Klar intermedier	X	KA Kalkintermediær	BK Sliknande	X	Dominans
Landskapsdel	3 Innsjø	4 Kalksjo	X	EU Eutrofisering	BU Bunndutinng	X	Dominans
Landskapsdel	4 Innsjø	8 Intermediær humussjø	X	FA Fremmedarter	BI Bunkstensfelt	X	Dominans
Landskapsdel	5 Fjæresone-sjø	1 Poll	X	VR Vassdragsgrense	BF Bunkstensfelt	X	Dominans
Landskapsdel	6 Fjæresone-sjø	2 Littoralbasseng	X	FA Fremmedarter	SJ Sjøklima	X	Dominans
Natursystem	M Saltvannssystem	M 15-3 Alegraseng	X	BU Bunndutinng	GG Geologiforme	X	Dominans
Natursystem	M Saltvannssystem	7-5 Helofyttsump	X	BI Bunkstensfelt	TT Trefjellskister	X	Dominans
Natursystem	F Ferskvannssystem			BF Bunkstensfelt	TS Trefjellskister	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T1 Søpe- og iddski fastmark		SJ Sjøklima	GG Geologiforme	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T2 Konstnert lattmark	Mosakk	FA Fremmedarter	TT Trefjellskister	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T3 Åker og kulturmarseng	Mosakk	BU Bunndutinng	TS Trefjellskister	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T4 Kulturmakseleng	Grumtupper	BI Bunkstensfelt	GG Geologiforme	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T5 Kyrringhei	Mosakk	SJ Sjøklima	TT Trefjellskister	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T6 Flomskogsmark		FA Fremmedarter	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T8 Åpen flomfastmark		BU Bunndutinng	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T9 Fosseberg		BI Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T10 Fosse-eng		BF Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T11 Breffoland og svovarsmelteunnsområde		SJ Sjøklima	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T12 Kystmer grus- og steinmark		FA Fremmedarter	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T13 Sanddynemark	Mosakk	BU Bunndutinng	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T14 Fugleberg		BI Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T15 Fuglefjell-eng		BF Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T17 Åpen ur og snauersmark		SJ Sjøklima	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T18 Åpen skredmark		FA Fremmedarter	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T19 Grotte		BU Bunndutinng	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T20 Naken berg	Mosakk	BI Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T22 Bløkkmork		BF Bunkstensfelt	BS Bunkstensfelt	X	Dominans
Natursystem	T Fastmarkssystemer	T23 Fastmarksogsmark	Grumtypet	SJ Sjøklima	BS Bunkstensfelt	X	Dominans

Natursystem	T Fastmarksystemer	T24 Isjumfrysingsmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	T Fastmarksystemer	T25 Åpen grunnlendt natumark i lavlandet	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	T Fastmarksystemer	T26 Boreal hei	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	T Fastmarksystemer	T28 Frostmark og frosttundra	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	T Fastmarksystemer	T29 Fjellhei og tundra	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	T Fastmarksystemer	T30 Snøleie	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	V Våmarkssystemer	V01 Modifisert våmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	V Våmarkssystemer	V02 Nykonstruert våmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	V Våmarkssystemer	V03 Svak kilde og kildeskogsmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Natursystem	V Våmarkssystemer	V04 Sterkt kildiske	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Natursystem	V Våmarkssystemer	V05 Varm kilde	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Natursystem	V Våmarkssystemer	V06 Åpen myrflate	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
Natursystem	V Våmarkssystemer	V07 Flommyr, myrkant og myrskogsmak	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Natursystem	V Våmarkssystemer	V09 Akrisk-alpin grun våmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S01 Konstruert bunn og mark i fjæresonen	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S02 Fjæresone-skogsmark	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S03 Driftvoll	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S04 Fjæresone-vannstrand på fast bunn	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S05 Strandberg	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S06 Stein-, grus- og sandstrand	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Natursystem	S Fjæresetesystemer	S07 Strandeng og sandstrand	Mosaikk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

¹ Landformsvariasjon EL Elvelop registreres når den er 2 eller 3.

² KA Kalkinnhold registreres for trinn 4,5 og 6. I kalkfattige (men ikke trinrvurderte naturtyper) kan man bruke et prosjektmodifisert trinn KA = 0 (null). Kalkinnhold vurderes skjønnsmessig, m.a. med bakgrunn i funn av antatt 'kalkkrevende' plantearter.

³ M og F registreres til hovedgrupptype for å oppnå heldeskjønnskartlegging. Ingen minstestørrelse på M og F flater.

⁴ T23-grunntyper (>1 daa) som er «fattige» (KA=0), eller relativt utydelig avgrenset, samles i mosaikker (eller sekundært, avgrenses til hovedtype).

⁵ DV Dødredinnhold registreres i «rike» skogstyper.

Aunet:

- Dominans A og B, kan oppgis selv om dekningen er liten (< 25 %). Man velger da Dominansdekning=3 (Liten, men viktig forekomst).
- Når en hovednaturtype identifiseres som en grunntype, registreres den som grunntype.
- I tabellen overfor fremgår det at mange grunntyper kan registreres som mosaikk. Her brukes mosaikk når kartlegger vurderer det som mer hensiktsmessig (innsats-forvaltningsstevans) enn registrering av en og en grunntype.

- Avgrensning**
 - Naturtyper som fortsetter utover vernegrensene skal kartlegges og avgrenses naturlig, dersom dette ikke innebærer vesentlig merarbeid i forhold til å sette naturtypegrensen til verneområdegrensen.
 - Nøkraftighetskravene kan fravikles ved stedfesting av grenser i sjø, i bratt terreng, eller ved registreringsforhold der kartleggers sikkerhet kan settes i fare.
- For naturtyper som normalt kan kartlegges som mosaikk (se tabell), er det ingen minstestørrelse for "naturtypepatchene" i mosaikken. Mosaikkfiguren skal avgrenses etter en praktisk- og faglig avveining. F.eks. kan det være naturlig å plassere «rike» (KA≥4) og «fattige» (KA=0) naturtyper i forskjellige mosaikkfigurer, og å la naturtyper som påvirkes av samme kilder til variasjon (se tabell overfor) inngå i samme mosaikk.
- Vanligvis bør en mosaikk omfatte grunntyper innen samme hovednaturtype (men T5 vil ofte danne mosaikk med T20). Forskjellige natursystemhovedtypegrupper skal ikke inngå i samme mosaikk. Heller ikke Landskapsdel og Natursystem.
- Grunntyper som kartlegges som egne kartobjekt (se tabellen over) skal normalt være >0,5 daa (>1 daa for T23), relativt tydelig avgrenset og ensartet. «Forvaltningsstellevante» grunntyper <0,5 daa (<1 daa for T23), kan registreres som selvstendige kartobjekter når de fremstår som "øy" i andre naturtyper, og kartlegging som mosaikk ikke er ønskelig. Ønsker man å registrere mosaikker i naturtyper som normalt skal kartlegges til gruntypenivå, bør hver mosaikkpatch være <0,5 daa (innen T23 <1 daa).
- Arealdekning for hver naturtype angis som tiendedeler av mosaikkpolygonet.
- Hver mosaikknaturtype kan ha egne kilder til variasjon knyttet til seg. Her er det viktig at man knytter rett variasjonstrinn til rett Mosaikk_ID. Omfattes hele mosaikkpolygont (med to eller flere naturtyper) av samme variasjon på samme trinn, settes Mosaikk_ID til 10.
- Variasjon (Lokalt basisokklus, Tilstandsokklus, Variasjon, Dominans og noen "Prosjektmodifiserte Tilstandsokklus" (se overfor og vedlegg 2012-04-04_Prosjektokklus_Basiskartlegging_NIN), registreres der de er viktig for utforming av naturtypen (EL, KA, BI og BF) og/eller representerer en sannsynlig positiv eller negativ påvirkning på naturtypen.
- Der kartlegger finner det formålstjenlig kan:
 - En prosjektmodifisert okklus *BK Forurensning* m.v. erstatter EU Eurofieringstilstand, SU Forsuringstilstand og MG Miljøgifter. Dersom det er mulig, skal det imidlertid knyttes til kommentarer om forurensningen skyldes eurofiering.
 - En prosjektmodifisert okklus *BK Slitasje* erstatter utvidede beskrivelsesmulighetene i tilknytning til tilstandsokklusene FK Ferskel med tunge kjøretøy og SE Slitasje og slitasjebetinget erosjon.
 - En prosjektmodifisert okklus *BK Vannstandsendring* erstatter VR Vassdragsregulering og DR Drenering.
 - En prosjektmodifisert okklus *BK Forsypling* brukes som ny tilstandsvariabel.
 - En prosjektmodifisert *BK Sonering* brukes til å vurdere (opp mot antatt naturtilstand) om forekomst, utbredelse og artsinnhold i soneringene er intakt og sammenhengende (f.eks. T13 Sanddynemark, med soneringer fra forstrand til dyneheit).
 - En prosjektmodifisert *BK Problemarter* brukes som et supplement til FA Fremmedart.
 - Trimdeling for påvirkningen er oppgitt i vedlegg 2012-04-04_Prosjektokklus_Basiskartlegging_NIN, og i vedlagte regneark.
 - For øvrig kan alle typer variasjon i h.h.t. NIN føres opp ved at man åpner ny kolonne i regnearket og angir variasjonstypen i Overskriftsraden. Riktig variasjonstrinn føres i cellen utenfor aktuell naturtype.